

Rau eerste Fleckvieh-stier met positief exterieurrapport

O Man leidt TIP-index

Bij de indexdraai van april heeft de stichting GES de totaalindex NVI fors op de schop genomen. Op de aanpassing kwam veel kritiek.

De sectorwaakhond NVO bracht daarom haar alternatieve index TIP opnieuw onder de aandacht. Omdat deze Totaal Index Praktijk beter bij de boerenpraktijk aansluit, besloot Melkvee Magazine de stieren van de augustusdraai op basis van de TIP te rangschikken.

Eén van de criticasters van de nieuwe totaalindex NVI is fokkerijautoriteit Kees van Velzen. In het Melkvee Magazine van april toonde hij aan dat stieren met een hoge productie- of een lange levensduurvererving waren gedaald, terwijl exterieurstieren juist waren gestegen. Dat terwijl de Nederlandse veehouder volgens Van Velzen vooral uit is op meer eiwit en levensduur.

Betrouwbaarheid

Van Velzen herkent zich aanmerkelijk beter in de TIP, de index van de Nederlandse Veeverbeteringsorganisatie (NVO). De NVO besloot de productie-index ongewijzigd te laten (zie kader), om daarmee te voorkomen dat gehaltenstieren fors moeten inleveren. Verder besloot de NVO de wegingsfactoren

voor levensduur en vruchtbaarheid niet te verlagen, zoals het GES wel heeft gedaan. De NVO koos ervoor de fokwaarden van de beide kenmerken te vermenigvuldigen met de betrouwbaarheid. Het probleem van vruchtbaarheid en levensduur is dat de beide kenmerken nog lang onbetrouwbaar blijven, nadat de eerste dochters aan de melk zijn gekomen. Daardoor kan de NVI van jonge stieren flink verspringen, zonder dat daar een goede reden voor is. Sprongen die in de TIP worden gedempt.

Verder verkiest de NVO het kenmerk celgetal boven de uiergezondheid, vanwege de hogere erfelijkheidsgraad van het kenmerk. Indien beschikbaar wordt het celgetal van de derde lactatie gebruikt, als betere voorspeller voor de uiergezondheid op de lange termijn. Eveneens met het oog op een lange levensduur, weegt de NVO het kenmerk laatrijtheid in haar index in. Het exterieur daarentegen wordt minder belangrijk gevonden, al wil de NVO niet op de benen toegeven.

Boerenpraktijk

Dat de TIP dichter bij de boerenpraktijk staat dan de NVI, blijkt wanneer we naar de grootste stijgers en dalers kijken (zie de tabel op pagina 47). Bij de overgang van NVI naar TIP stijgen O Man (+89) en Kian (+73) het meeste. Ook stieren als Impuls (+60), Fidelity (+59) en Mascol (+47) stijgen fors, terwijl een nieuwkomer als Summit (+61) eveneens een bringer van echte boerenkoeien lijkt. Tot de verliezers behoren

Sanchez (-86) en Jeeves (-74), stieren met hoge fokwaarden voor exterieur en lage fokwaarden voor percentage eiwit. Ook lage melkstieren als Savard (-77) en Teus (-71) verliezen fors. De grootste verliezer bij de overgang van NVI naar TIP in de tabel is Brown Swiss-stier Crows Nest Ensign Paul (-100). De belangrijkste redenen zijn de lage productie, de lage betrouwbaarheid van de levensduur- en vruchtbaarheidsvererving en de lage melksnelheid. Toch blijkt het Brown Swiss-ras op basis van TIP als beste alternatieve ras te kunnen concurreren met de zwartbonten. De hoogste blijkt Encore met een TIP van +230.

Kenmerktoppers

Encore blinkt, naast de MRIJ-stieren Remco en Diman, uit in percentage eiwit (+0,45). Voor laatrijtheid behoort hij met een score van 110 ook tot de toppers. Kian evenaart hem, terwijl Big Winner (111) nog hoger scoort. Big Winner behoort met +664 dagen ook tot de levensduurtoppers, evenals Ramos, Malaga, Mascol, Jeeves, Climax en O Man. In dat rijtje horen ook Brown Swiss-stier Vigor en Scandinavische Roodbonte R David nog thuis. De celgetaltoppers in de tabel zijn Cricket (113), Goldwyn (112), Ramos (112) en Brown Swiss-stier Even (112). De alternatieve rassen blijken duidelijk het sterkst in vruchtbaarheid: Skjenaust (114), Romel (112), Izara (112) en Diman (111).

Wanneer we de TIP van augustus vergelijken met die van april, blijkt de al genoemde Jeeves de grootste stijger. Hoewel zijn TIP aanmerkelijk lager is dan zijn NVI, wist Jeeves toch 59 TIP-punten te klimmen. Goede tweede is Fleckvieh-stier Rau, die 51 punten aan zijn totaal kon toevoegen. Opvallend is dat Rau met een totaal exterieur van 101 de eerste Fleckvieh-stier is die op zwartbontbasis een positief exterieurrapport weet te overleggen. Waar Jeeves en Rau de grootste stijgers zijn, zijn Sunflower en Sunrise – de smaakmakers van de vorige draai – nu de grootste verliezers, met respectievelijk -35 en -34 punten TIP.

Rau is de eerste Fleckvieh-stier die op basis van Nederlandse dochters op zwartbontbasis een bovengemiddeld totaal exterieur vererft.

NVI

officiële totaalindex van de stichting Genetische Evaluatie Stieren (GES)

NVI: $0,35 \times \text{Inet} + 0,09 \times \text{levensduur} + 5,2 \times (\text{uiergezondheid} - 100) + 5,2 \times (\text{vruchtbaarheid} - 100) + 5,2 \times (\text{uier} - 100) + 6 \times (\text{benen} - 100) + 2 \times (\text{geboorte-index} - 100)$

Inet: $-0,03 \times \text{kilo melk} + 2,2 \times \text{kilo vet} + 5,0 \times \text{kilo eiwit}$

Vruchtbaarheid: $0,50 \times \text{tussenkalf tijd} + 0,50 \times \text{interval tussen eerste en laatste inseminatie}$

Uiergezondheid: $0,477 \times (\text{subklinische mastitis} - 100) + 0,641 \times (\text{klinische mastitis} - 100) + 100$

Geboorte-index: $0,08 \times (\text{geboortegemak} - 100) + 0,08 \times (\text{afkalfgemak} - 100) + 0,55 \times (\text{levensvatbaarheid bij de geboorte} - 100) + 0,83 \times (\text{levensvatbaarheid bij afkalven} - 100) + 100$

TIP

alternatieve totaalindex van de sectorwaakhond Nederlandse Veeverbeteringsorganisatie (NVO)

TIP: $\text{Inet} + 1,5 \times (\text{laatrijtheid} - 100) + \text{bt} \times 0,12 \times \text{levensduur} + 5 \times (\text{celgetal}^* - 100) + \text{bt} \times 7 \times (\text{vruchtbaarheid} - 100) + 3 \times (\text{uier} - 100) + 5 \times (\text{benen} - 100) - 5 \times (\text{melksnelheid} < 98, \text{ dan } 98 - \text{melksnelheid})$

Inet: $-0,06 \times \text{kilo melk} + 0,7 \times \text{kilo vet} + 4,2 \times \text{kilo eiwit}$

Celgetal*: celgetal in derde lactatie indien beschikbaar

Bt: betrouwbaarheid (zonder genomics betrouwbaarheid) / 100

Stieren van verschillende rassen gerangschikt op de Totaal Index Praktijk (zwartbontbasis).

Ras	Stiernaam	Vader	M-vader	NVI	kgM	%V	%E	INET	Ltrp	Bt	Lvd	Cel*	Bt	Vru	MS	Kgh	F	R	U	B	Ext	TIP	+/-
HF	O-Bee Manfred Justice-Et	Manfred	Elton	+231	+1134	+0,00	+0,06	+299	103	98	+670	109	99	103	99	105	105	109	102	102	105	+320	-3
HF	Flevo Genetics Snowman	O Man	Bw Marshall	+288	+2757	-0,33	-0,21	+460	102	61	+564	109	73	94	98	108	105	110	105	111	111	+309	+5
HF	Mascol	Mtoto	Rudolph	+223	+233	+0,08	+0,12	+120	100	96	+733	109	98	102	103	106	103	102	106	107	107	+270	+2
HF	Woudhoeve 1042 Impuls	O Man	Jesther	+202	+1120	+0,02	+0,10	+316	99	71	+458	107	78	103	104	102	107	106	103	100	105	+262	-6
HF	Danilo	Goldwyn	O Man	+278	+863	+0,04	+0,01	+219	105	62	+460	108	75	100	93	103	106	112	113	111	115	+258	-13
HF	De Biesheuvel Summit	Mascol	Dustin	+189	+1211	-0,40	+0,13	+264	99	61	+391	105	62	96	99	104	104	103	107	106	108	+250	-10
HF	Ramos	Rudolph	Ambition	+246	-43	+0,03	-0,04	-22	104	95	+850	112	98	107	101	107	103	104	107	106	108	+244	-14
HF	Ponsstar Sunflower RF	O Man	Lightning	+180	+323	+0,39	+0,30	+279	102	46	+486	103	55	102	106	97	107	108	106	100	107	+239	-35
HF	Ralma O-Man Cf Cricket-Et	O Man	Durham	+223	+854	-0,36	-0,07	+98	108	70	+604	113	82	105	103	98	111	110	107	104	110	+238	-13
HF	Delta Persuader	Mascol	Dustin	+234	+800	-0,26	+0,05	+160	103	63	+536	108	68	102	99	104	104	109	101	111	107	+238	+28
HF	Ensenada Taboo Planet	Taboo	Amel	+243	+2122	-0,36	-0,18	+325	70	+648	103	84	99	103	106	99			107	103	105	+237	+5
HF	Braedale Goldwyn	James	Storm	+226	+424	+0,15	+0,00	+130	105	95	+325	112	97	102	101	101	109	106	113	104	113	+236	-7
HF	Big Winner	Win 395	Lucky Leo	+210	+116	+0,40	+0,17	+170	111	74	+664	100	86	103	104	104	101	105	105	107	107	+235	+11
BSW	Encore	Even	Striz	+206	-1000	+0,80	+0,45	+53	110	74	+359	107	81	107	95	108	101	108	97	114	105	+230	+18
BSW	Victory Acres Simon Even Et	Simon	Improver	+225	-941	+0,16	+0,21	-121	108	83	+625	112	92	106	98	109	101		97	119	107	+224	+5
HF	Hoekland Maik	Mascol	Ronald	+208	+697	-0,16	-0,03	+119	105	52	+606	109	67	103	102	105	104	110	107	107	109	+218	+25
HF	Stol Joc	Jocko	Manfred	+169	+1542	-0,40	+0,03	+293	99	78	+477	102	70	92	102	98	110	106	105	105	109	+216	-16
HF	De-Su Oman Goli-Et	O Man	Bw Marshall	+205	+789	+0,06	-0,01	+192	100	70	+554	106	79	101	102	101	106	108	109	103	109	+208	-15
HF	De Biesheuvel Sunrise	Jardin	O Man	+168	+1522	-0,29	+0,10	+346	99	62	+303	101	64	97	94	101	110	108	106	101	108	+207	-34
HF	Morningview Legend	O Man	Durham	+163	+353	+0,30	+0,17	+215	65	+328	104	79	104	102	102	105			101	103	104	+207	-12
HF	Het Broek Silver	Mascol	Jocko	+215	+1309	-0,48	-0,11	+160	103	60	+640	108	61	99	98	105	105	109	106	106	108	+200	-10
HF	Delta Refiner	Manager	Jordan	+219	+906	-0,08	-0,02	+188	106	62	+180	108	57	97	96	107	105	105	110	108	111	+199	+15
RHF	Delta Fidelity	Kian	Lightning	+139	+260	+0,30	+0,31	+249	101	80	+92	101	83	96	104	100	100	102	103	108	105	+198	-8
HF	Ponsstar Shogun	O Man	Jesther	+197	+1049	-0,23	-0,12	+146	105	72	+639	108	85	101	99	103	105	109	105	103	107	+198	-1
BSW	Sun-Made Vigor	President	Even	+235	-650	+0,07	+0,15	-86		71	+723	109	82	106	96	109	105		103	116	111	+197	+15
HF	Groenibo Damascus	Mascol	Jocko	+169	+1173	-0,19	+0,02	+247	95	60	+415	104	59	97	106	102	104	103	106	105	107	+196	-10
HF	Delta Paramount	Jocko	Fatal	+191	+1471	-0,49	-0,08	+206	97	99	+475	98	99	96	103	97	102	105	109	109	110	+190	-6
RHF	Talentino	Talent	Kian	+140	+89	+0,00	+0,26	+131	105	69	+287	105	71	94	106	101	106	108	107	108	110	+188	+15
HF	Het Broek Silky	Mascol	Jocko	+207	+753	-0,26	+0,00	+127	102	60	+588	109	61	99	103	104	105	102	101	101	108	+182	-10
HF	Delta Malaga	Jordan	Jocko	+200	+1576	-0,48	-0,14	+199	103	67	+771	102	74	93	104	103	102	100	107	108	108	+182	-2
RHF	Kian	Andries	Sunny Boy	+106	-505	+0,70	+0,35	+136	110	99	+298	103	99	97	102	108	100	104	100	108	104	+179	+0
HF	Timmer Climax	O Man	Novalis	+157	+218	+0,28	+0,09	+141	103	80	+675	105	89	101	103	102	98	100	103	99	101	+178	-13
RHF	Heihoewe Arnolds	Lightning	Farm Rens	+154	-561	+0,38	+0,20	+8	106	83	+444	106	89	107	102	102	96	99	102	105	102	+177	+11
HF	Dudoc Mr Burns RF	Markim Thunder	Storm	+146	+1235	-0,35	-0,01	+217	103	76	+254	100	92	99	97	96	109	105	105	105	108	+173	+8
HF	Slotbooms Pilot	Mascol	Jocko	+203	+624	-0,07	+0,02	+142	101	64	+350	103	65	101	104	106	107	107	109	106	111	+173	-2
HF	Picston Shottle Et	Mtoto	Aerostar	+210	+1238	-0,24	-0,26	+121	98	95	+600	109	97	99	97	103	109	110	112	103	112	+173	-4
RHF	Topspeed Kodak	Kevin	Stadel	+178	+61	+0,29	+0,11	+113	98	72	+556	107	82	101	103	106	99	102	104	103	103	+170	+0
HF	Caption Goldman RF	Mascol	Faber (red)	+165	-396	+0,31	+0,21	+42	103	63	+406	106	62	104	102	107	100	102	104	108	106	+167	-10
HF	San Fiorano Step Fibrax	Zani Patron Ste	Tugolo	+165	+973	-0,17	-0,04	+178		51	+247	103	84	103	100	98	104		107	102	107	+165	+21
HF	Delta Morazan	Olympic	Spock	+160	+1059	-0,39	+0,03	+183	98	70	+31	101	76	101	106	100	106	104	113	102	111	+165	+3
HF	Beekmanshoeve Bertil	Willis	Jocko	+130	+748	+0,00	+0,14	+238	103	95	+307	104	92	101	101	104	101	106	104	104	105	+165	+2
HF	Aurora Ormsby	Shottle	O Man	+182	+889	-0,22	-0,14	+103	102	66	+512	108	69	99	105	100	109	107	110	105	111	+163	-9
RHF	Ju Tobias	Lionel	Kian	+153	+363	+0,03	+0,09	+129	102	60	+229	106	62	94	101	105	104	107	110	106	110	+157	-10
HF	Peizer Boy	Jesther	Lucky Leo	+141	-267	+0,18	+0,04	-15	104	89	+626	106	95	103	104	105	105	106	105	105	107	+156	-14
HF	Weggelhorster Santana	Zidane	Gentry	+149	+592	-0,16	+0,05	+131	104	68	+116	102	78	103	98	104	98	98	107	103	104	+155	-15
RHF	Heihoewe Delta Spencer	Lightning	Spektrum	+92	-411	+0,21	+0,39	+90	109	97	+236	107	97	103	91	98	101	99	101	98	100	+146	+14
HF	Havep Nano	Olympic	Dustin	+134	+659	-0,50	+0,14	+120	105	70	+166	93	77	99	100	109	109	107	110	108	113	+146	+4
RHF	Jotan Red	Jordan Red	Durham	+129	-77	+0,29	+0,14	+91	103	56	+310	99	71	101	104	109	109	109	108	108	112	+146	+15
HF	MÓhoeve Mr. Ed	Goldwyn	Sunny Boy	+148	-120	+0,33	+0,08	+62	107	51	+324	109	63	100	104			104	101	113	99	+140	+10
RHF	Van De Peul Kylian	Kian	Lightning	+117	+594	-0,28	+0,00	+84	106	81	+212	106	85	96	97	103	104	105	102	111	107	+140	-13
RHF	Beukenhof 346 Ideal	Talent	Lightning	+104	-214	+0,30	+0,28	+114	106	77	+161	105	82	96	101	96	104	103	109	100	107	+139	+0
HF	Jango	Jocko	Lukas	+130	+1477	-0,35	-0,12	+217	100	85	+319	100	94	96	100	100	106	107	108	101	108	+131	+12
HF	Ked Outside Jeeves-Et	Outside	Duster	+202	+665	-0,21	-0,23	+12	71	+683	102	84	104	101	103	107	105	107	108	110	+128	+59	
RHF	J & G Malando	Ts Gogo	Kian	+126	-241	+0,61	+0,30	+171	104	58	+318	103	71	95	92	106	106	105	102	105	106	+128	-33
HF	De Bieuw Kindness	Shottle	Emerson	+155	+584	+0,19	-0,10	+130	102	68	+315	107	79	94	99	105	107	109	112	104	112	+127	+17
RHF	Jerudo	Jerom	Rudolph	+104	+167	+0,25	+0,11	+132		58	-19	105	70	105	100	97	103						